

Aakkosellinen luettelo mikrobeista ja infektiolosairauksista

Jos infektiota/ sairautta ei ole luettelossa, potilaan hoidossa käytetään pääsääntöisesti [tavanomaisia varotoimia](#).

Infektio/ sairaus

Suositus (tavanomaisten varotoimien lisäksi)

A

Absessi

Jos eritteet tahraavat ympäristöä, Kosketusvarotoimet.
Muuten Tavanomaiset varotoimet.

Acinetobacter baumannii, Acin MDR

Kosketusvarotoimet,
ks. tarkemmin Acin MDR-ohje.

Adenovirusinfektio

Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet
Lastenosastoilla pisaravarotoimet ja kosketusvarotoimet

Apinarokko

Kts. M-rokko (ent. apinarokko)

A-streptokokki

Kts. Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)

C

Candida auris

Kosketusvarotoimet,
ks. tarkemmin C. auris-ohje.
Konsultoi infektiolääkärää.

Clostridioides difficile
(ent. clostridium difficile)

Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje
Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Covid-19

Ks. Koronavirus

Coxsackievirusinfektio

Ks. enterovirusinfektio.

CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri)

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin CPE-ohje.

Creutzfeld-Jakobin tauti

Erityistoimet instrumenttien osalta, muuten Tavanomaiset varotoimet, Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin CJD-ohje

Cytomegalovirusinfektio

Tavanomaiset varotoimet.

Cryptosporidium

Tavanomaiset varotoimet.

D

Difteria

Ks. kurkkumätä.

E

Echovirusinfektio

Ks. enterovirusinfektio.

EHEC

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mielellään 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin [THL:n EHEC-ohje](#).

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Enterovirusinfektio

Lastenosastoilla: kosketusvarotoimet.
Muilla: Tavanomaiset varotoimet.

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

ESBL E.coli

Jos inkontinentti, sekava, alle 7-vuotias tai kyseessä riskiosasto: Kosketusvarotoimet
Muilla: Tavanomaiset varotoimet.
Ks. tarkemmin ESBL-E.coli -ohje.

ESBL Klebsiella pneumoniae

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin ESBL-Klebsiella-ohje.

Epiglottiitti

Pisaravarotoimet, ks. Haemophilus influenzae B.

G

Gastroenteriitti

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Noro-virus-Clostridioides difficile-ohje

Giardiaasi

Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet

Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.

H

Haavainfektio

Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet

Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.

Haemophilus influenzae B

Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta (менингитти, pneumonia, epiglottiitti).

Hepatiitti A

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet, lisäksi 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkäriä. Ks. tarkemmin [THL:n hepatiitti A- ohje](#).

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje.

Hepatiitti B ja C

Tavanomaiset varotoimet.

Hepatiitti E

Tavanomaiset varotoimet.

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Herpes simplex

Yleistynyt infektio oireiden ajan: Kosketusvarotoimet, Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.

Herpes zoster

Ks. vyöruusu

Hinkuyskä, pertussis

Pisaravarotoimet 5 vrk tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta, ks. tarkemmin [THL:n hinkuyskäohje](#).

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

HIV

Tavanomaiset varotoimet.

I

Ihoinfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Influenssa	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet Ks. Torjuntatoimet osastojen influenssa-epidemiassa hus-sairaaloissa
Isorokko (variola)	Ilma- ja kosketusvarotoimet, Ks. HUS tartuntatautien isorokko-ohje
K	
Kampylobakteeri (Campylobacter)	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Keuhkokuume (pneumonia)	Tavanomaiset varotoimet.
Kihomadot	Tavanomaiset varotoimet.
Klamydiakeuhkokuume (Chlamydia pneumoniae)	Tavanomaiset varotoimet.
Kolera	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Koronavirus	Koronavirusinfektio todettu tai epäily. Ks. Ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet Ks. Ohje kohortoinnista ja altistuneiden selvittämisestä, kun potilaalla todetaan koronavirusinfektio
Kuppa (syfilis, lues)	Tavanomaiset varotoimet.
Kurkkumätä (difteria)	Nielumuoto: Pisaravarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut 2 viljelyä ovat negatiiviset, ks. HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje.

Ihomuoto: Kosketusvarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut näytteet ovat negatiiviset. Ks. tarkemmin HUS Tartunta-tautien kurkkumätäohje

L

Lapsihalvaus (poliomyeliitti)

Pisaravarotoimet, ks. tarkemmin HUS tartuntatautien polio-ohjeet

Lavantauti

Ks. Salmonella typhi

Legionella pneumophila

Tavanomaiset varotoimet, konsultoi legionellatapauksista infektio lääkäriä

Lude

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin ludeohje.

Listeria (Listeria monocytogenes)

Tavanomaiset varotoimet. Konsultoi infektio lääkäriä. Tarkemmin ks. [THL:n listeria-ohje](#)

M

M-rokko (ent. apinarokko)

Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet. Ks. tarkemmin M-rokon (ent. apinarokko) erikoissairaanhoidon ohje. Konsultoi apinarokkoepäilyssä infektio lääkäriä.

Malaria

Tavanomaiset varotoimet.

MDRs (moniresistentti gram- negatiivinen sauvabakteeri)

Kosketusvarotoimet

Meningiitti

Hoidetaan aluksi pisaravarotoimien mukaan. Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin tai Haemophilus influenzae b:n (Hib) aiheuttama meningiitti, hoidetaan Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta. Konsultoi infektio lääkäriä.

Muut aiheuttajat: Tavanomaiset varotoimet.

Meningokokki

Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobi-lääkehoidon aloituksesta, kun meningokokki on eristetty normaalista steriilistä paikasta (esim. likvor ja veri). Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien meningokokkiohjeet

MRSA

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin MRSA-ohje.

Mykoplasma pneumoniae

Tavanomaiset varotoimet.

Märkärupi (Impetigo)

Lastenosastoilla: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

N**Neutropenia**

Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.

Norovirus

Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje

P**Painehaava**

Jos runsaasti erittävä haava: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Palovammat

Jos runsaasti erittävä: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Parvorokko (parvovirus B 19)

Immuunipuutteisilla koko hoitojakson ajan: Pesaravarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Pemfigus neonatorum

Kosketusvarotoimet.

Pernarutto (*Bacillus anthracis*)

Ks. HUS tartuntatautien pernarutto-ohjeet.

Pikkulavantauti

Ks. *Salmonella* paratyphi*Pneumocystis jirovecii*

Tavanomaiset varotoimet.

Pseudomonas aeruginosa

Jos hälytysjärjestelmätieto ”PseudMDR” tai erittävä

Haava: Kosketusvarotoimet.

Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

R

Rabies

Ks. Vesikauhu

Respiratorinen virusinfektio

Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet

Respiratory syncytial virus (RSV)

Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet

Ripuli, akuutti, infektiöosi

Ks. tarkemmin Norovirus-*Clostridioides difficile*-ohjeRutto (*Yersinia pestis*)

Ks. HUS tartuntatautien Rutto-ohje

S

Salmonellainfektiot

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. ks. Tarkemmin ks.

[THL:n salmonellaohje](#). *Salmonella* typhi ks. kohta *Salmonella* typhi (lavantauti), *Salmonella* paratyphi ks. kohta *Salmonella* paratyphi (pikkulavantauti)

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. [THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje](#)

Salmonella typhi (lavanauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavanauti- ja pikkulavanautiohje
Shigella	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Silmän sidekalvon tulehdus (Konjunktiviitti)	Tavanomaiset varotoimet
Sikotauti (parotiitti)	Pisaravarotoimet 9vrk sylkirauhasturvotuksen alusta. Tarkemmin ks. HUS tartuntatautien sikotautiohjeet Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Staphylococcus aureus -märkärupi	Tavanomaiset varotoimet. Kosketusvarotoimet lastenosastoilla.
Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)	- Teho-osastolla hoidettava palovamma tai ihoinfektio - Muu runsaasti erittävä iho- tai pehmytkudosinfektio - Tonsilliitti tai tulirokko lapsella - Muut A-streptokokki-infektiot Kosketus- ja pisaravarotoimet 24 h ajan tehoavan hoidon alusta Kosketus- ja pisaravarotoimet 24 h ajan tehoavan hoidon alusta Pisaravarotoimet 24 h ajan tehoavan hoidon alusta Tavanomaiset varotoimet Ks. myös HUS tartuntatautien A-streptokokkiohjeet Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Strongyloides	Kosketusvarotoimet, konsultoi infektiolääkärää.
Syyhy (scabies)	Kosketusvarotoimet 24 h ensimmäisen hoitokerran päättymisestä, ks. tarkemmin

Syyhy-ohje.

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

T

Tuberkuloosi

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

- tartuntavaarallinen hengitysteiden tuberkuloosi
- muu kuin hengitysteiden tuberkuloosi

Ilmavarotoimet, ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; konsultoi keuhko- tai infektiolääkäriä

Ilma- ja kosketusvarotoimet aerosolia tuottavien hoitojen yhteydessä, muuten yleensä Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; konsultoi keuhko- tai infektiolääkäriä

Tuhkarokko (morbilli)

Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes kulu-
nut 4 vrk ihottuman puhkeamisesta. Kon-
sultoi infektiolääkäriä. Ks. tarkemmin
HUS tartuntatautien tuhkarokko-ohjeet
Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Tulirokko (scarlatina)

Ks. Streptokokki, ryhmä A

Täit (pedikuloosi)

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin
Täit.
Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje**V**

Verenvuotokuumeet

Ks. HUS tartuntatautien Ebola, verenvuo-
tokuumeet -ohjeet

Vesikauhu (rabies)

Ks. HUS tartuntatautien rabiesohjeet

Vesirokko (varicella)

Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rak-
kulat ovat kuivuneet.
Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Vesirokkopneumoniitti

Ilma- ja kosketusvarotoimet koko hoito-
jakson ajan.

Vihurirokko (rubella)

Pisaravarotoimet 7 vrk ihottuman alusta.
Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

VRE

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin VRE

Vyöruusu (Herpes zoster)

Paikallinen immuunipuutteisilla: Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet.

Paikallinen muilla potilailla: tavanomaiset varotoimet, jos vyöruusualue peitettynä.
Jos ei voida peittää (esim. kasvoissa), kosketusvarotoimet.

Yleistynyt vyöruusu: **tarkoittaa tapauksia, joissa vyöruusun aiheuttamat rakkulat leviävät tavallista laajemmin, muistuttaen vesirokkoa.** Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet.

Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje

Y

Yersinia

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.

Muutoshistoria

28.10.2025	Tarkennettu vyöruusukohdassa mitä yleistynyt vyöruusu tarkoittaa; Covid kohdan linkit siirretty koronavirustapahtumaan.
27.10.2025	Covid kohdan ohjeistus linkit muutettu uusiksi
22.11.2021	Ohje julkaistu